

LUNDS
UNIVERSITET

BESLUT

Diarienummer V 2024/1627

Datum 2024-11-21

Adressat

Utrikesdepartementet

Rektor

Yttrande över promemorian Bättre förutsättningar för utsänd statlig personal (Ds 2024:9)

Ert Dnr UD 2024/08091

Lunds universitet har anmodats att lämna synpunkter på rubricerad promemoria. Nedan följer universitets yttrande.

Sammanfattning

Lunds universitet välkomnar utredningen som adresserar flera av de problem som olika verksamheter behöver förhålla sig till.

Lunds universitet är positivt till övervägande delen av förslagen, men är kritisk till att viktiga delar av utredningens förslag begränsas till att förbättra förutsättningarna för Regeringskansliet och Försvarsmakten och dess anställda. Lunds universitet är även kritiskt till förslaget att förmånsbeskattning av hälsoundersökningar som bekostats av arbetsgivaren ska kompenseras med lönetillägg. Universitetet uppmanar att frågan om skattefrihet för hälsoundersökningar bör utredas vidare.

Syftet med utredningen är att stärka attraktiviteten för staten som arbetsgivare och säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen. Lunds universitetet anser att det finns stora behov av att bredda beredningsunderlaget avseende på vilket sätt andra myndigheter än Regeringskansliet och Försvarsmakten ska kunna rekrytera efter förtjänst och skicklighet där det finns behov att nyttja lokalkännedom

samt utföra arbetsuppgifter utanför EU/EES och Schweiz. Dagens regelverk riskerar begränsa möjligheten att bedriva högkvalitativ forskning inom viktiga områden samt minskar statens långsiktiga kompetensförsörjning och attraktivitet.

7.6 Kostnaden för nödvändiga vaccinationer och för hälsoundersökningar inför utsändningen ska inte belasta den anställde

Lunds universitet är positivt till ansatsen och till ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) och förslaget att ersättning för vaccinationer även för medföljande familjemedlemmar blir skattefria. Lunds universitet är däremot kritiskt till att förmånsbeskattningen som uppstår då arbetsgivaren bekostar hälsoundersökningar ska ersättas med lönetillägg. Ett lönetillägg kommer medföra stora administrativa kostnader och märkliga konsekvenser då sådan kompensation även genererar sociala avgifter och blir pensionsgrundande. Lunds universitet anser att utredningen ska vidgas så att även skattefrihet för hälsoundersökningar utreds.

8 Direktutsänd som statligt anställd

Lunds universitet har inga synpunkter på förändringarna i tandvårdslagen (1985:125) samt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), men uppmanar regeringen att bredda beredningsunderlaget för att även förbättra förutsättningarna för utsänd personal vid övriga myndigheter. Likande problem som exempelvis Regeringskansliet har uppstår även vid Lunds universitet. Det förekommer att anställda lämnar universitetet för att meritera sig vidare utomlands och tillsammans med sin familj utvandrar. För att senare kunna rekryteras tillbaka till Lunds universitet i syfte att kunna sändas ut på nytt behöver den sökande och dess familj bosätta sig och folkbokföras, socialförsäkras, i Sverige före ny utlandsstationering. Detta förfaringssätt minskar avsevärt attraktiviteten att återvända till universitetet. Vid Lunds universitet förekommer även att myndigheten inte kan anställa efter förtjänst och skicklighet i de fall den bäst lämpade inte är socialförsäkrad i Sverige och där arbetsuppgifterna

bäst utförs i den sökandes hemland eller i annat tredjeland. Regelverket vid utlandsstationering medför att Lunds universitet inte kan garantera fullgott försäkringsskydd i dessa fall. Utredningen konstaterar att universitet och högskolor inte direktutsänder, men det beror på de risker som såväl universitetet som den anställde skulle utsättas för då en heltäckande sjukförsäkring inte kan garanteras. Vad gäller anställda under meritering s.k. postdoktorer måste en del av meriteringen ske på universitetet innan de sänds ut trots att det inte alltid överensstämmer varken med behovet eller finansieringsförutsättningarna. Regelverket kan även hindra anställning av s.k. spetsforskare. Problemen har särskilt uppmärksammats när det gäller virusforskning där kunskapen om de kulturella skillnaderna och lokalkännedom är av stor vikt. Anställning i enlighet med regeringsformens krav, efter förtjänst och skicklighet, hindras om den bäst lämpade är socialförsäkrad i det land där forskning behöver bedrivas då utlandsstationering inte är möjlig. Det innebär att viktig forskning fördröjs eller att viktiga kunskaper om de kulturella betingelserna inte kan tas till vara, vilket riskerar medföra att Sverige inte kan säkra kompetensen inom dessa forskningsområden. Lösningen, att den anställde först ska bosätta sig i Sverige och folkbokföras i Sverige är ofta inte ett alternativ för den sökande. Även i de fall det skulle vara ett alternativ finns ofta inte relevanta och finansierade arbetsuppgifter vid universitetet som den anställda kan utföra i väntan på utlandsstationeringen. Förutom att detta kan bli ett kompetensförsörjningsproblem för Lunds universitet och i ett längre perspektiv även för Sverige sätter dagens regelverk hinder för viktiga gränsöverskridande samarbeten. Lunds universitet anser att det är av stor vikt att regeringen låter utreda på vilket sätt sökande från utlandet kan socialförsäkras i Sverige för att direkt kunna utsändas av universitet och högskolor i syfte att bedriva viktig högkvalitativ forskning alternativt utreda om universitet och högskolor kan ges möjlighet att lokalanställa och om det skulle kunna förbättra kompetensförsörjningen.

Beslut

Beslut att avge detta yttrande har fattats av undertecknad prorektor i närvaro av förvaltningschef Susanne Kristensson efter hörande av representant för Lunds universitets studentkårer och efter föredragning av senior arbetsrättsjurist Kristine Widlund, sektionen HR. I handläggningen av ärendet har HR-specialist Jenny Palmgren deltagit.

Lena Eskilsson

Dokumentet är signerat digitalt, se slutet av dokumentet.

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign